

Baunegårdens Læreplan

MED AFSÆT I DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Dagtilbuddets navn:

Baunegården

Springbanen 1

2820 Gentofte

Udfærdiget:

Forår 2020

INDHOLD

Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	4
Børnesyn og børneperspektiver	4
Børns leg	5
Det brede dannelses- og læringssyn	6
Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaber	8
Forældresamarbejde.....	9
Sammenhængende overgange og det sidste år i børnehaven	11
DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG OG SAMMENHÆNG TIL DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	13
ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER.....	14
ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING	15
Pædagogiske mål for læreplanstemaet Alsidig personlig udvikling	15
Refleksion over sammenhæng til læringsmiljøet og det pædagogiske grundlag	15
Arbejdet med Alsidig personlig udvikling fremadrettet	16
SOCIAL UDVIKLING.....	17
Pædagogiske mål for læreplanstemaet alsidig personlig udvikling.....	17
Refleksion over sammenhæng til [institutionens navn] læringsmiljø	17
Arbejdet med Social udvikling fremadrettet	18
KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB	19
Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab.....	19
Refleksion over sammenhæng til [institutionens navn] læringsmiljø	19
Arbejdet med Kultur, æstetik og fællesskab fremadrettet.....	21
KOMMUNIKATION OG SPROG	21
Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kommunikation og sprog.....	21
Refleksion over sammenhæng til [institutionens navn] læringsmiljø	22
Arbejdet med Kommunikation og sprog fremadrettet.....	23
KROP, SANSER OG BEVÆGELSE.....	24
Pædagogiske mål for læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse	24
Refleksion over sammenhæng til [institutionens navn] læringsmiljø	24
Arbejdet med Krop, sanser og bevægelse fremadrettet	26
NATUR, UDELIV OG SCIENCE.....	26

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Natur, udeliv og science.....	26
Refleksion over sammenhæng til [institutionens navn] læringsmiljø	27
Arbejdet med Natur, udeliv og science fremadrettet.....	29
ØVRIGE ELEMENTER	29
Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	29
Fysisk børnemiljø	29
Psykisk børnemiljø	30
Æstetisk børnemiljø	31
Samspil og relationer	32
Evaluerings.....	35
Inddragelse og samarbejde.....	36
Inddragelse af forældrebestyrelsen.....	36
Inddragelse af lokalsamfundet.....	36
UDVIKLINGSPLANER.....	38
Indhente og forankre nye perspektiver i praksis?	38
Igang sætte konkrete tiltag?	38
Inddrage mere viden udefra?	38
Indsamle mere information om egen praksis?	38

Vi har valgt, at de centralt opsatte mål og de understøttende centrale spørgsmål står med *kursiv*.

Baunegårdens udmøntning af Den Styrkede Pædagogiske Læreplan står med almindelig skrift.

Det har vi gjort for at synliggøre, hvad der er centrale landsdækkende mål og hvad der er Baunegårdens praksis og refleksioner.

ET PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ HELE DAGEN

Dagtilbud skal etablere et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

I Baunegården har vi arbejdet med læringsmiljø i mange år pga. det inkluderende tilbud, hvor Rum i Rum har været et bærende element for at give plads til små legemiljøer med mulighed for fordybelse.

I forbindelse med implementeringen af den nye Dagtilbudslov og Den styrkede pædagogiske læreplan har vi udvidet fokus til et mere bredt syn på Læringsmiljø.

Vi havde konsulent og forfatter Dina Dot som oplægsholder på pædagogisk dag i januar 2018. 2 repræsentanter fra forældrebestyrelsen deltog i oplægget og den efterfølgende refleksion om læringsmiljø.

Personalet har i hele 2018 drøftet læringsmiljø på personalemøderne under inspiration af souschefen. Fokus på læringsmiljø fortsætter i hele 2019.

På forældremødet i oktober 2018 viste vi et lille videoklip af en situation med to børn. Denne lille video illustrerede læringsmiljø i hverdagssituationer.

I både vuggestue- og børnehaveafdelingerne er der i flere år arbejdet med hverdagens rutiner og børnenes selvhjulpethed. Børnene deltager aktivt efter alder i borddækning, afrydning og oprydning i forbindelse med frokost. Samt i mange af hverdagens andre praktiske aktiviteter.

Ergoterapeut Connie Nissen siger, at vi ikke skal gøre noget for børnene, som de selv kan, så det forsøger vi at leve efter. Det giver børnene selvværd og selvtillid, samtidig med at de lærer ansvarlighed og praktiske færdigheder.

I Baunegården har vi valgt at have aldersintegrerede grupper i 0-2 års alderen og i 3-5 års alderen, fordi vi tror på, at børn lærer af børn. De aldersintegrerede grupper giver desuden børnene mulighed for at finde legevenner ud fra udviklingsniveau og ikke kun ud fra alder.

Vi er stueopdelte ud fra en betragtning om, at relationer børn-voksne og børn-børn bedst understøttes på denne måde.

Det er vores erfaring, at mange børn trives bedst i en velplanlagt, struktureret ramme, som ikke er for stor.

Vores organisering tager desuden hensyn til de børn, som er indskrevet på pladserne i Kompetencecenteret.

Sidst men ikke mindst: Børn lærer af Børn og de Vil, hvis de Kan. Så når det ikke lykkes, har de voksne omkring barnet stillet de forkerte krav.

BØRNESYN OG BØRNEPERSPEKTIVER

Børnesynet i danske dagtilbud tager udgangspunkt i, at det at være barn har værdi i sig selv. Pædagogiske læringsmiljøer skal derfor inddrage børneperspektiver, uanset om der er tale om hverdagssituationer, børneinitierede aktiviteter eller voksenplanlagte forløb.

På stuemøderne i børnehaven reflekterer personalet over de udsagn, som børnene kommer med i løbet af dagen. Det har betydet, at der ændres i praksis ud fra en faglig pædagogisk dialog.

Et eksempel: et barn sidder meget uroligt til frokost hver dag, barnet er indskrevet i vores KC og har dermed nogle udfordringer inden for autisme spektret. Det giver ikke mening for barnet at sidde ved bordet og vente på tur, det giver heller ikke mening at sidde og hyggesnakke efter frokost.

Et andet barn kommenterer, at den ene medarbejder bliver lidt sur, det gør en anden medarbejder ikke.

Personalet tager episoden op på stuemøde og ændrer både i barnets placering i forhold til den voksne og i proceduren for måltidet for dette barn. Resultat: barnet bliver mere roligt.

I vuggestuen drøfter personalet børnenes trivsel på stuemøderne. I den aldersgruppe ser personalet på børnenes handlinger mere end på udsagn. Personalet tolker derfor mere på børnenes adfærd og ændrer praksis ud fra det.

Et eksempel: en stue har haft faste pladser med billeder på stolene. Det gav mange konflikter i løbet af dagen i en periode, da børnene ikke kunne acceptere, at et andet barn satte sig på "deres stol". Personalet ændrede praksis og fjernede billederne.

BØRNS LEG

Leg har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Leg er grundlæggende for barnets udvikling og understøtter bl.a. fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet.

I Baunegården definerer vi leg på flere niveauer:

Den helt frie leg, hvor børnene selv finder på legens indhold, selv udvikler legen og selv beslutter, hvem der er deltager i legen

Den semistrukturerede leg, hvor den/de voksne er med på sidelinjen, inspirerer børnene og hjælper med at udvikle legen, når den er ved at gå i stå, eller når de ekskluderende mekanismer sætter ind, fordi legen bliver for kompliceret for nogle og for enkel for andre

Den helt strukturerede leg (legeruppe), hvor pædagogen definerer indhold og struktur på legen.

De tre former for lege udvikler noget forskelligt hos børnene og alle børn profiterer af alle tre legestrukturer.

Det er en tilbagevendende diskussion, om børn må sig nej til andre børn, hvis der er en leg i gang og et barn gerne vil deltage.

Det har vi ikke et entydigt svar på:

- For nogle børn kan være vanskeligt at overskue for mange deltagere i en leg
- Nogle børn har brug for at lære at håndtere en afvisning, det er et pædagogisk ansvar at hjælpe børn med at håndtere et NEJ
- Nogle børn har brug for at lære, hvordan man kan spørge om deltagelse, det er ligeledes et pædagogisk ansvar at hjælpe med dette.

Tema om deltagelsesmuligheder er ofte et tema på stuemøderne.

Et eksempel. En pædagog lægger mærke til en meget populær, kommende skolepige, som trækker sig fra en leg. Pædagogen taler med pigen og ved en tålmodig samtale med hende, kommer det frem, at pigen føler sig presset i relationerne til de andre piger. Populariteten er for meget for hende i situationen og hun vil egentlig gerne have en enkelt anden pige "for sig selv". Den populære pige er meget social og føler, at det måske er forkert af hende at udelukke andre. Pædagogen hjælper hende med at finde en god løsning på udfordringen.

DET BREDE DANNELSES- OG LÆRINGSSYN

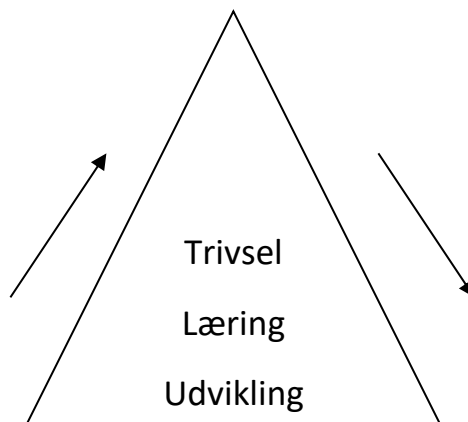
Legen og den legende tilgang til læring, barnets interesser, undren og nysgerrighed samt det pædagogiske personales viden om at fremme læring og udvikling er udgangspunktet for de læringsprocesser, barnet indgår i.

Baunegårdens læringssyn:

Vi bygger vores læringssyn på teorien om nærmeste udviklingszone (Vigotsky) og på et anerkendende menneskesyn, som bl.a. er udviklet af norske Berit Bae. Det er begge teorier, der efterhånden er af ælsre dato, vi mener, at grundtanken stadig er gældende: at børn udvikler sig i et anerkendende miljø, hvor der støttes op om det allerede lærte, samtidig med, at de voksne omkring barnet er bevidst om sin rolle i forhold til at give barnet de tilpasse udfordringer (Manturana).

Det har vi illustreret ved hjælp af nedenstående trekant:

En tilpas udfordring – nye input

Anerkendelse – set, hørt og forstået tryk

Refleksion – tid til at bearbejde indtryk

Børn udvikler sig gennem en tilpas vekselvirkning mellem voksenstyrede input og egne interesser.

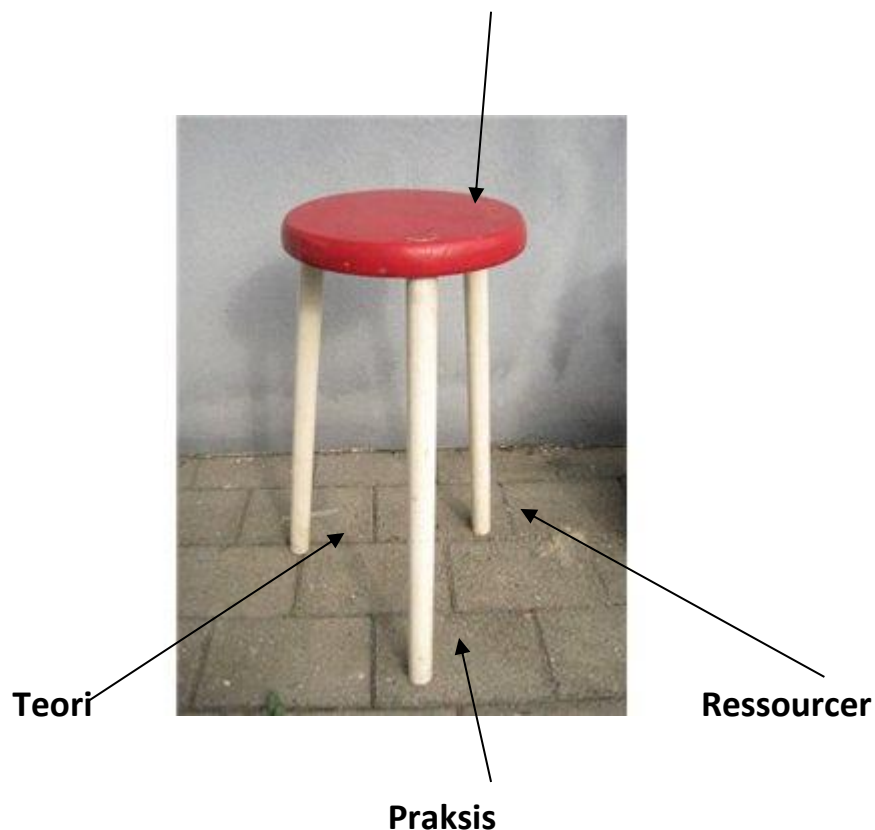
Børn bearbejder deres oplevelser gennem leg. I Manturanas model = refleksionens domæne.

Vi har en særlig forpligtigelse til at understøtte udvikling og læring hos de børn, som er indskrevet på kompetencecenter pladser.

Vi bygger vores pædagogisk tilgang til alle børn på en "Inklusionstabet", som vi udviklede for flere år siden. I kan se taburreten i nedenstående model:

Vi har et fælles mål om udvikling af alle børn.

Når inklusion lykkes

TEORI

Baunegårdens definition på inklusion:

Alle mennesker har ret til deltagelse i det samfund (her Baunegården), som de er en del af.

Alle børn har ret til deltagelse uanset social baggrund og handicap.

PRAKSIS:

Organisering af aktiviteter i løbet af dagen, så alle børn får muligheden for at deltage på deres præmisser

Fra fejlfinding til ressourcetænkning (Vi ser på barnets ressourcer i stedet for barnets mangler)

Differentierede fællesskaber

Fysiske rammer og indretning af de rum, der er til rådighed

Nærværende voksne

Handling → refleksion → analyse → ny handling

Tydelig praksis

RESSOURCER

Planlægning af forbrug af de personaletimer, der er til rådighed (skema)

Rollefordeling blandt de voksne på stuen

Rollefordeling i hele afdelingen

Tid til planlægning

Mentale ressourcer = nye børn/nye voksne kræver nye handlinger

Oplæring af nye medarbejdere i vores praksis

Uddannelse af hele personalegruppen

BØRN I UDSATTE POSITIONER OG ALLE BØRNS DELTAGELSE I BØRNE-FÆLLESSKABER

Gode pædagogiske læringsmiljøer har særligt stor betydning for børn i udsatte positioner. Det pædagogiske personale har et ansvar for at støtte børn med forskellige udfordringer og sikre, at alle deltager i fællesskabet.

Den vigtigste forudsætning for deltagelsesmuligheder for børn i udsatte positioner er de små voksenstyrede differentierede fællesskaber, som ligger i en fast ramme i formiddagstimerne. Om eftermiddagen er de differentierede fællesskaber mere ad hoc. I Baunegården er der en overordnet fælles visuel struktur for alle børn, så alle børn og voksne ved, hvad der skal foregå og sammen med hvem. Der er billeder eller piktogrammer for de enkelte aktiviteter og billeder af deltagende børn og voksne.

Enkelte børn har derudover eget dagsskema.

Et eksempel på en struktureret aktivitet. En legegruppe er skemalagt med piktogram og deltagere. Når børnene kommer til legegruppen, er der yderligere visualisering af aktiviteter og evt. i hvilken rækkefølge, legen eller aktiviteten skal foregå. Det giver børn med udfordringer indenfor evnen til at forestille sig "noget" en bedre deltagelsesmulighed og de andre børn ved også, hvad der skal foregå og hvad der forventes af dem. De små fællesskaber hindrer, at det enkelte barn udstilles i forhold til det, der kan være vanskeligt og barnets øver sammen med andre børn i f.eks. turtagning og legematerialer.

Det er vores generelle erfaring, at alle børn profiterer af de mindre fællesskaber med planlagte aktiviteter samtidig med, at de børn, som har forskellige udfordringer, sikres deltagelse og dermed ikke blive "udstillet" eller udelukket for oplevelser og leg med andre børn. De er også en fordel for de mere tilbageholdende eller generede børn, som ikke af sig selv kaster sig ud i oplevelser eller leg med andre.

Alle børn får på denne måde øje på nye venner og deres potentiale.

Et eksempel. En pige sidder med et Pixiline spil, som hun ikke kan få til at virke. Dreng 5 år på Kompetencecenterplads sidder sammen med en pædagog. Pigen henvender sig til pædagogen om hjælp. Pædagogen opfordrer pigen til at spørge den 5 årige dreng om hjælp. Han er rigtig god til Pixiline spil og han hjælper pigen med det resultat, at han bliver rigtig stolt og fortæller pædagogen, at han kunne hjælpe. Pigen får en erfaring med, at den pågældende dreng kan byde på noget i fællesskabet. **Sidegevinst:** børnene i Baunegården er generelt meget opmærksomme på hinanden, de store hjælper uopfordret de små, f.eks. med smør på brødet eller hjælp til påklædning. De små beundrer de større børn – en win-win situation med socialt indhold.

Mange børn har brug for planlagte pauser i løbet af en dag i Baunegården, da de udtrættes hurtigt i det sociale fællesskab, som de måske heller ikke helt forstår. Mange børn i udsatte positioner bruger også meget af deres mentale energi på at orientere sig i den lille og store verden. Derfor vælger de også ofte fællesaktiviteter som samling og ture ud af huset fra. Det bliver derfor en pædagogisk opgave at tilrettelægge de store fællesskaber, så alle kan deltage.

Et eksempel. En dreng i børnehaven er meget urolig i samling og han afbryder hele tiden. Pædagogen eksperimenterer med forskellige tiltag og efter flere forsøg finder hun ud af, at drengen kan deltage, hvis han sidder på en lille skammel i stedet for på gulvet (skamlen afgrænser ham, gulvet er for ustruktureret for ham) og hvis samling foregår med dreng og pædagogen på en række og de øvrige børn på række overfor i stedet for i en rundkreds.

Hvad er en pause:

For børnene på Kompetencecenterpladserne er en pause et struktureret frirum med en aktivitet, som barnet holder af. Pausen kan enten foregå alene sammen med en voksen, to børn sammen i leg på en stue. Pausen kan være i vores særligt afskærmede rum i børnehaven, eller i det lille lokale (soverummet) i vuggestuen. Hvert enkelt barn har egne helt unikke behov, som personalet forsøger at tilgodese i den travle hverdag i de begrænsede lokaler, der er til rådighed. Hvis børnene ikke tilbydes pauser, falder deres trivsel og funktionsniveau betragteligt i løbet af deres dag institutionen.

For mange andre børn er en pause et tidsrum, hvor barnet selv – enten alene eller sammen med få andre – vælger egen aktivitet.

Et eksempel. En stor pige med brækket ben (sad i kørestol) havde ikke så meget ud af at være på legepladsen. Hun holdt derfor middagspause sammen med nogle venner i et af lokalerne i børnehaven. De piger valgte selv aktivitet – og de valgte pædagogens deltagelse fra. Det fik de lov til.

FORÆLDRESAMARBEJDE

Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Samarbejdet skal bidrage til, at barnet får en god og tryk opvækst.

Forældreoplevelse:

Vi opfordrer forældre til at komme med undren, kritik eller andet relevant både i hverdagen og til møder. Vi får tilbagemeldinger fra forældre, hvor de fortæller, at de har følt sig mødt respektfuldt uanset, hvad deres henvendelse har handlet om.

Vedr. forældresamarbejdet med forældre til de børn, som har Kompetencecenter pladser, så er forældrenes tilbagemeldinger positive i forhold til, at de føler sig set og hørt – også fordi de oplever, at deres børn bliver set, hørt og forstået.

Hele personalegruppen øver sig dagligt i at møde alle forældre med respekt og tillidsfuldhed. Det er vores oplevelse, at forældrene tager positivt imod vores henvendelser, hvis vi oplever tegn på manglende trivsel hos deres børn.

Vi tænker, at forældrene har stor respekt for den høje faglighed, der er i den samlede personale.

Hvordan samarbejder vi med forældrene i det daglige:

Forældresamarbejde baserer sig på de samme grundlæggende principper som gælder i arbejdet med børnene. Forældre er forskellige og samarbejdet bliver derfor forskelligt, det er vigtigt, at den enkelte medarbejder kan differentiere sin tilgang til den enkelte person (barn som voksen).

Når vi kender børn og forældre fra vuggestuen, vil der i nogle tilfælde være en ledelsesvurdering i forhold til placering af et barn på stuerne i børnehaven – hvilken eller hvilke pædagoger har gode kompetencer i forhold til netop den familie, det får samarbejdet til at glide lettere, hvis vi tør tage den prioritering.

Rådgivning og vejledning:

Vi lægger vægt på en reflekterende kultur også i samarbejdet med forældrene. På møder både med børn i kompetencecenteret og i KIB samtalerne, reflekterer vi sammen med forældrene om barnets udvikling og eventuelle udfordringer. Vi tænker i fælles refleksion om løsninger eller håndteringer både i institution og hjemme. Det er vores oplevelse, at forældrene bliver mere åbne i forhold til at fortælle, hvis noget er vanskeligt, da de ikke føler sig fordømt.

Ledelsen har i mange år haft som høj prioritet, at familier er forskellige, at det faglige personale skal se familien som en helhed og ikke kun se på det enkelte medlem. Det er væsentligt for Baunegården, at der er mange måder at være en god forælder på og at der ikke er ét rigtigt svar.

Et eksempel: det har i mange år været et mantra i fagkredse, at vuggestuebørn ikke må vækkes. Det har vi arbejdet med gennem refleksioner i personalegruppen og her kommer Baunegårdens familiesyn i spil: den enkelte familie skal fungere, så hvis et barn ikke viser tegn på mistrivsel i vuggestuen, så imødekommer vi forældreønsker om vækning f.eks. efter 1½ times middagslur. Hvis barnet ikke trives og har triste eftermiddage, så tager vi den faglige debat med forældrene ud fra barnets trivsel og ikke ud fra et "ikke vække" dogme.

De pædagogiske overvejelser:

En forælder fortæller en passant, at der er flere æbler i deres have, end de selv kan overkomme at spise. En pædagog siger straks: dem vil vi da gerne bruge. Det udvikler sig til et plukke-æbler besøg i familiens have. De mange æbler bruges derefter i pædagogiske aktiviteter, der laves æblesaft, der bages æblekage, børnene laver æbletryk og de sidste æbler bruges som bowlingkugler på legepladsen. Alle vidste, hvor

æblerne kom fra og under de forskellige aktiviteter tales der om æbler, så vi berører både personlige og sociale kompetencer og natur, udeliv og science under læreplans-temaerne.

Den daglige samtale med forældrene foregår ved aflevering og afhentning. Hvis forældrene har mere på hjerte, end hvad der kan klares i en kort uformel samtale, aftales et møde senere samme dag eller en anden dag. Hvis pædagogen kan mærke, at forældrene er i krise eller i et helt akut problem, tilbydes en kort snak i et lokale uden børn. Personalet forlader helst ikke pædagogiske aktiviteter med børnene. Det orienteres forældrene allerede under den rundvisning, som de fleste ønsker inden institutionsvalg.

Forældrene opfordres til at aflevere og afhente deres børn uden for det forholdsvis korte tidsrum, hvor de planlagte aktiviteter foregår.

Personalet viser tydeligt visuelt, hvordan der kan forstyrres og ikke mindst, hvornår der ikke kan forstyrres.

SAMMENHÆNGENDE OVERGANGE OG DET SIDSTE ÅR I BØRNEHAVEN

Barnet oplever mange overgange i sine første leveår. Både de store overgange, når det begynder i dagtilbud og senere i skole, og de mindre, daglige overgange, når barnet fx bliver afleveret om morgenen eller går fra én aktivitet til en anden. I alle typer af overgange er det vigtigt, at pædagogisk personale og forældre samarbejder om at skabe en oplevelse af sammenhæng, tryghed og trivsel hos barnet.

Overgang til skole:

Den vigtigste factor for god overgang fra dagtilbud til skole, er at forældrene er klar til, at børnene nu skal kunne flere praktiske ting selv: de skal sige farvel til far eller mor uden en vinkevoksen, de skal holde styr på egen ting, de skal selv beslutte, hvilket tøj de tage på, når de skal ud i frikvarteret. Forældrene skal stole på, at deres børn kan klare det nye miljø og at deres børn har kompetencer og sociale færdigheder til det nye liv. Alle vores børn er fagligt klar til at komme i skole. De børn, der kommer fra Kompetencecenterpladserne får ofte specialiserede tilbud, som tager hånd om deres udfordringer.

De andre børn kommer ud i et mere frit miljø, hvor de selv skal håndtere mange sociale situationer med andre børn. Det skal både personale og forældre hjælpe børnene med i gennem hele børnehavetiden, så de er rustet til at tage hånd om sig selv og søge hjælp hos lærere og pædagoger i skolen.

Et eksempel på overgang. Baunegårdens børnehavet lægger ofte en udflugt til legepladsen på Gentoft skoles legeplads, så har børnene en mulighed for at vide, hvad en skole er (mange bygninger, stor asfalteret legeplads, mange store børn). På Gentoft skole møder børnene ofte børn fra 0. og 1. klasse, som de kender fra børnehavet. Dette tiltag understøtter visionen om, at alle børn skal have mødt én skole før skolestart – ikke nødvendigvis den skole, de skal gå på.

Overgang fra vuggestue til børnehavet:

Inden barnet skal starte i børnehavet, afholdes en sidste vuggestue KIB med forældrene. I denne samtale deltager en repræsentant for barnets børnehavestue. Vuggestuen overleverer sammen med forældrene barnet ressourcer og evt. udfordringer,

pædagogen fra børnehaven giver en kort introduktion til det praktiske og pædagogiske liv i børnehaven.

Den sidste måned inden barnets start i børnehaven snakker børnehavens pædagog med det kommende barn, hver gang han/hun møder barnet. Barnet kommer på besøg i børnehaven med kendte vuggestue voksne og den sidste uge inden opstart intensiveres besøgene og barnet kommer alene på besøg.

Mor eller far er med i børnehaven den første dag, derefter optrappes dagslængden henover den første uge.

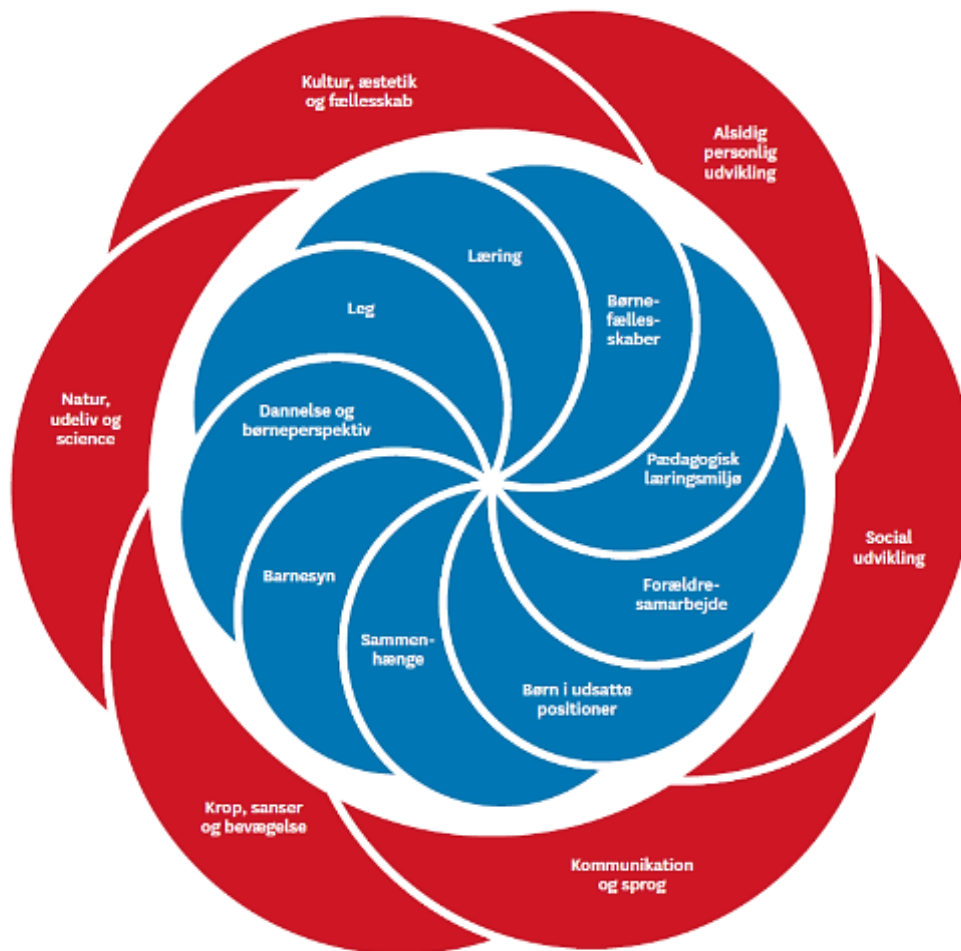
De fleste børn har en problemfri indkøring i børnehaven.

DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG OG SAMMENHÆNG TIL DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag og de seks læreplanstemaer

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af seks læreplanstemaer. Der er fastsat en indholdsbeskrivelse for hvert læreplanstema, som beskriver de overordnede elementer, som ligger i det enkelte læreplanstema. I kan læse indholdsbeskrivelserne her: [Den styrkede pædagogiske læreplan - Rammer og indhold](#)

Herudover er der fastsat to pædagogiske mål for hvert læreplanstema. De to pædagogiske mål udtrykker sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Et læreplanstema skal altid ses i sammenhæng med

det pædagogiske grundlag og de øvrige læreplanstemaer i den pædagogiske læreplan og det besluttet lokalt, hvordan de overordnede elementer konkret omsættes organisatorisk og pædagogisk i det pædagogiske læringsmiljø i hverdagen.

ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse. Under hvert læreplanstema skal I derfor forholde jer til, hvordan I hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SOCIAL UDVIKLING

KOMMUNIKATION OG SPROG

KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

NATUR, UDELIV OG SCIENCE

KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB.

ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Pædagogiske mål for læreplanstematet Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Refleksion over sammenhæng til læringsmiljøet og det pædagogiske grundlag

Nedenfor skal I beskrive, hvordan jeres pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes alsidige udvikling, herunder deres nysgerrighed, gåpåmod og deltagelseskompetence via både børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter. Hav også opmærksomhed på de pædagogiske hverdagsaktiviteter og legen.

I Baunegården lægger vi overordnet vægt på, at de voksne omkring barnet har en anerkendende og omsorgsfuld tilgang i alle aktiviteter. Vi arbejder dagligt i differentierede fællesskaber primært om formiddagen, både i vuggestue og i børnehaven. Indholdet i de differentierede fællesskaber tilrettelægges af personalet og personalet sammensætter grupperne ud fra forskellige kriterier. Vi lægger stor vægt på, at børnene tilbydes både små og store fællesskaber, hvor indholdet f.eks. kan være:

- Samling hvor børnene skiftevis "er på", ikke for lange
- Børnenes navne råbes op, hvem er her, hvem mangler
- Højtlesning, dialogisk læsning
- Spille spil hvor børnene skiftes til at have "tur"
- Kreative aktiviteter (klippe, male, tegne)
- Motorik og bevægelse
- MINI, MIDI, MAXI grupper, som I kan læse om andre steder på hjemmesiden

Vi bruger visualisering for alle børn, da det giver deltagelsesmuligheder for de børn, som har udfordringer med kommunikation (tegn, billeder, konkrete)

Vi lægger vægt på, at alle hilser på hinanden om morgenen og siger farvel om eftermiddagen

Børnene deltager i hverdagens aktiviteter (dækker bord, rydder op efter sig, tager tøj af og på, går på toilettet - og klare hele toiletbesøget selv i det sidste ½ til hele år i børnehaven, tørrer borde af efter frokost i børnehaven, dele ud til frugt, hente ble, holde styr på egne ting i børnehavens garderobe, huske hvor tøj og sko er lagt (i børnehaven) etc.). I den forbindelse taler vi med forældrene om værdien af "at kunne selv". Det er også et tema på alle forældremøder og i KIB samtaler. I vuggestuen øves selvhjulpenhed ud fra barnets alder, det 2,5 årige barn rydder selv op efter frokost, barnet på 1 år finder måske selv en ble i skuffen ved bleskift.

Vi ønsker at øve både børn og forældre i at kunne sige farvel om morgenen til Far eller Mor uden hjælp fra personalet. Det er specielt vigtigt i det sidste år inden skolestart. De fleste børn klarer det – det er vanskeligere for mange forældre.

Børnene har selvfølgelig mulighed for at dykke ned i selvvalgte aktiviteter, sammen med venner de selv har valgt. Personalet understøtter disse grupper i det omfang, det er muligt og nødvendigt.

Arbejdet med Alsidig personlig udvikling fremadrettet

Nedenfor skal I reflektere over, hvilken udvikling I ønsker at skabe rammerne for fremadrettet, og hvilke tegn/pejlemærker, der kan indikere, at I er på rette vej.

Hvilke tegn/pejlemærker ønsker vi at se?

Overskriften for Barnets tid i Baunegården:

Det enkelte barn oplever at have værdi i sig selv og for andre

Det opnår vi ved:

- Det enkelte barn føler sig tryk i Baunegården
- Barnet er nysgerrigt
- Barnet er aktivt deltagende
- Barnet undersøger
- Barnet tør eksperimentere
- Barnet har empati
- Barnet kan vise medfølelse med andre
- Barnet kender egne grænser
- Barnet respekterer andres grænser
- Barnet kender de forskellige følelser og kan give udtryk for dem
- Barnet kan, vil og tør
- Barnet evner at udvise egenomsorg

- Barnet kan udsætte behov i et vist omfang
- Barnet kan bede andre om hjælp og selv hjælpe andre
- Barnet kan inden skolestart sige farvel ved aflevering uden hjælp fra personalet
- Barnet kommunikerer med andre børn og med voksne

SOCIAL UDVIKLING

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Refleksion over sammenhæng til Baunegårdens læringsmiljø

Nedenfor skal I beskrive, hvordan jeres pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes sociale udvikling, herunder deres empati, deltagelseskompetence og medbestemmelse via både børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter. Hav også opmærksomhed på de pædagogiske hverdagsaktiviteter og legen.

Det er vanskeligt at beskrive mål og læringsmiljø for aldersgruppen 0 – 6 år, da det helt lille vuggestuebarn orienterer sig mod det pædagogiske personale og børnehavebørnene orienterer sig igennem børnehavetiden mere og mere mod relationerne til de andre børn. Det pædagogiske personales opgave er derfor at stille omsorgsfulde og læringsrige rammer op, så børnene, når de forlader Baunegården, har nedenstående færdigheder og kompetencer med sig videre i livet.

Mål:

- Barnet er aktivt deltagende i fællesskabet
- Barnet tager initiativ til kontakt med andre (børn og voksne)
- Barnet giver plads til andres input og ideer
- Barnet er hjælpsomt overfor andre
- Alle børn har venner i Baunegården

- Barnet har forståelse for, at forskellige mennesker har forskellige behov
- Barnet kan vente på tur
- Barnet kan udskyde egne umiddelbare behov
- Forældrene inviterer forskellige børn med hjem på legeaftaler
- Alle børn inviteres med til fødselsdage
- Børnene løser egne mindre konflikter

Hvordan kan vi så nå disse mål gennem læringsmiljøet:

- Anerkendende pædagogik
- Differentierede fællesskaber gennem dagen
- Voksenstyrede aktiviteter
- Børns egne fællesskaber understøttes og opmuntres
- Legegrupper med fokus på turtagning og udsættelse af egne behov
- Samling
- Faste spisegrupper hvor børnene opfordres til at "se" hinanden
- Venskaber understøttes
- Forældrene opfordres til at lave små legeaftaler med forskellige børn
- Turmakkere (lille – stor)
- Konflikthåndtering med fokus på løsning frem for opklaring af "skyld"
- Vi taler om, at alle er gode til noget
- Barnet opfordres til at lære fra sig "jeg kan noget, som du kan få glæde af"
- Barnet forstår, at der kan være forskellige "regler" for mennesker

Arbejdet med Social udvikling fremadrettet

Nedenfor skal I reflektere over, hvilken udvikling I ønsker at skabe rammerne for fremadrettet, og hvilke tegn/pejlemærker, der kan indikere, at I er på rette vej.

Hvilke tegn/pejlemærker ønsker vi at se?

Observationer i hverdagen, dialoger med forældrene både ved KIB samtaler, i hverdagen, på forældremøder og på de interne stuemøder og afdelingsmøder i Baunegården giver personalet en pejling af, hvordan forældre, børn og personale oplever, at målene bliver opnået gennem læringsmiljøet.

Vi bliver dagligt klogere på den oplevede kvalitet gennem dialog med forældre og gennem observationer og deltagelse i børnenes leg og aktiviteter.

De mål, vi har i Baunegården for børnenes sociale udvikling, kan kun nås i tæt samarbejde med forældrene, hvor vi sammen er enige om, værdien i de opsatte mål.

Vi tager børns udsagn alvorligt, hvis de oplever sig selv som "venneløse". Vi reagerer på tegn på mistro blandt børnene og vi understreger vigtigheden af, at børn har forskellige legefællesskaber.

Som inkluderende tilbud har vi fokus på, om alle børn har deltagelsesmuligheder. Vi oplever heldigvis, at den samlede forældregruppe bakker op om den inkluderende praksis og giver plads til alle i fællesskabet.

En forældre til et barn med et autisme diagnose sagde for nogle år siden: *i Baunegården hilser de andre forældre både på mit barn og på mig, det har jeg ikke oplevet i hans tidligere institution*".

Det er vi stolte af og det er vigtigt for os, at den oplevelser gælder alle børn og forældre.

KULTUR, ÆSTETIK OG FÆLLESSKAB

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden. Det pædagogiske personale skal derfor skabe et læringsmiljø, der formidler glæde ved æstetiske oplevelser og skabende praksis.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Refleksion over sammenhæng til Baunegårdens læringsmiljø

Nedenfor skal I beskrive, hvordan jeres pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes muligheder for at indgå i forskellige kulturelle fællesskaber, som stimulerer deres fantasi, nysgerrighed og kreativitet via både børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter. Hav også opmærksomhed på de pædagogiske hverdagsaktiviteter og legen.

Som tidligere beskrevet arbejder vi i mange differentierede fællesskaber – også fællesskaber, som børnene ikke selv vælger ud fra betragtningen om, at vi alle sammen lærer af det og dem, der ikke ligner os selv. Det kan være mennesker med anden kulturel baggrund, mennesker med handicap eller andre udfordringer. Vi har de seneste år fået flere børn, hvor forældrene kommer fra andre europæiske lande. De børn taler et andet sprog end dansk med deres forældre og det er nyt i Baunegården.

Der er ingen børn, som undrer sig over det, de fleste børn i Baunegården har været ude at rejse med deres forældre og mødt børn med andet sprog, børnene er desuden også vant til engelsk gennem diverse medier.

Når et barn starter i enten vuggestue eller børnehave, går barnet ind i en eksisterende kultur, som barnet ved sin tilstedeværelse er med til at præge. I vuggestuen er

det primært personalet, som er kulturbærere, i børnehaven er det meget tydeligt, at børnene også er bærere af den kultur, som det nye børnehavebarn går ind i. En grundsætning i Baunegården er, at børn lærer af børn, det ser vi tydeligt, når de nye børnehavebørn starter.

Hvilke kulturoplevelser tilbyder vi børnene ?

Musik: I Baunegården er der to medarbejdere med bachelor i Musik, de samarbejder om Musik i børnehavn hver fredag. Vi laver en CD med børnene i børnehaven hvert andet år, næste gang i xxxx.

Den ene medarbejder er ansat i vuggestueafdelingen, hvor der også er Fredagsmusik.

I vuggestuen har vi ét, gerne 2 årlige besøg af "Jazz med Cille og Palle".

Vi har haft klassisk koncert med Trio Con Brio, mens medlemmernes børn var indskrevet i Baunegården.

Som det fremgår er vi både udøvende og brugere af Musiktilbud. Der er stort fokus på at præsentere børnene for lødige musikalske oplevelser.

Børnehavebørnene giver 2 årlige koncerter i det nærliggende ældrecenter. Vi holder koncert for "Det grå Guld".

I vuggestuen synger børn og forældre (og personale) udvalgte sange til Sommerfesten ud fra det årlige forårstema.

I børnehaven optræder børnene med udvalgte sange fra Fredagsmusik for forældrene til Sommerfesten.

Teater: Vi har én årlig optæden af Hatteteater, det er en tradition gennem de sidste 15 år. Det er for alle børnehavebørn og de ældste vuggestuebørn.

Billedkunst: Børnene præsenteres for billedkunst som kreativ aktivitet allerede fra vuggestuealderen. I børnehaven har vi tradition for Billedkunst og Musik i vores MIDI gruppe på tværs (de 4 årige), hvor børnene præsenteres for farvecirkel, bundne opgaver indenfor maleri, materialekendskab og forskellige former for måder at udtrykke sig på i Billedkunst. Vi kæder Billedkunst og Musik sammen, f.eks. hvilke farver får du lyst til at bruge, når du hører dette stykke klassisk musik. Der kan være besøg på Louisiana eller Statens Museum for Kunst, hvis der er udstillinger, der taler til aldersgruppen.

Børnenes kreativitet understøttes i den frie leg, hvor alle de input børnene får i løbet af dagen, bearbejdes i deres leg, den frie fantasi lægger grunden til kreativ tænkning, som ofte overses i Lærings konteksten. Ingen får nye ideer, hvis ikke fantasien får lov at blomstre og udfolde sig fra barnsben.

Traditioner:

Vi holder fast i de gamle danske traditioner og helligdage, så vi fejrer fastelavn, påske, sommerfester, bondegårdsture og jul. Alle disse traditioner beskrives på vores hjemmeside. Vi har tilføjet Halloween indenfor de sidste 10 år som resten af samfundet. Fastelavn kommer lidt i skyggen i børnenes bevidsthed i forhold til Halloween, så derfor gør vi ekstra meget ud af Fastelavn.

Vi har mange små faste traditioner i vuggestuen og børnehaven, som vi gør dagligt. Det glemmer vi tit i hverdagen, det er også kultur den måde vi spiser sammen på, den måde vi holder fødselsdag og alle de andre hverdagsbegivenheder, som gøres på samme måde hver dag. Det giver børnene en ro til at udvikle sig, når rammerne er på plads.

Arbejdet med Kultur, æstetik og fællesskab fremadrettet

Nedenfor skal I reflektere over, hvilken udvikling I ønsker at skabe rammerne for fremadrettet, og hvilke tegn/pejlemærker, der kan indikere, at I er på rette vej.

Hvilke tegn/pejlemærker ønsker vi at se?

Vi ønsker at alle børn deltager i de forskellige kulturelle og kreative tilbud, som vi tilbyder hen over året.

Vi lægger som ovenfor beskrevet stor vægt på hverdagslivet i en tid, hvor børn udsættes for mange input dagligt.

Når personalet oplever, at en aktivitet eller tradition ikke giver mening for børnene, skrotter vi den ikke nødvendigvis men forsøger at justere den. **Find et eksempel.**

Alle børn og forældre deltager f.eks. i vores sommerfester og i julearrangementerne. Det fortæller os, at disse aktiviteter giver mening for dem.

Vi har arbejdet meget med fællesskaber og inklusion i de sidste 10/11 år, så selvfølgelig justeres der løbende, men vi tænker, at vi er gode til det til gavn for alle vores børn.

Vi er stadig udfordrede på den digitale læring, det er et indsatsområde i de kommende år, jvnf. Vores seneste Leg-og Læringsmiljøvurdering fra foråret 2019. den kan ses på vores hjemmeside.

KOMMUNIKATION OG SPROG

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kommunikation og sprog

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Refleksion over sammenhæng til Baunegårdens læringsmiljø

Nedenfor skal I beskrive, hvordan jeres pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes tilegnelse af sprogforståelse, ordforråd, udtale og sætningsdannelse i sammenhænge, der er meningsfulde for børn via både børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter. Hav også opmærksomhed på de pædagogiske hverdagsaktiviteter og legen.

Som Kompetencecenter er det vigtigt at have opmærksomheden på, at kommunikation er mere end det talte ord og at det talte ord for nogle børns vedkommende skal understøttes af visualisering i form af billeder, konkrete (*forklares senere) eller de mere abstrakte piktogrammer. Tydelig gestik og nogle gange fysisk hjælp.

Eksempel. Når vi siger, vi skal på legepladsen, peger pædagogen mod døren til legepladsen eller følger barnet derud. Det talte sprog er altid samtidig med – eller efterfulgt af handling fra pædagogens side.

*konkreter = når vi taler om en ko, har vi en ko figur i hånden, når vi taler om bleskift, har vi en ble i hånden etc.

I de senere år har der været meget fokus på sprogets betydning for børns muligheder senere hen i livet. Undersøgelser viser, at der er alt for stor forskel på børns ordforråd og ordforståelse ved skolestart. Det lægger et øget pres på både forældre og pædagogisk personale for at give alle børn lige muligheder for at få et godt liv med uddannelse og fremtid. Derfor giver det også mening at gennemføre sprogvurderinger, da pædagoger og forældre her kan blive opmærksomme på, hvilke sproglige indsatser, det enkelte barn har brug for.

Baunegården understøtter den almene sproglige og kommunikative udvikling i alle de situationer, hvor børn og personale er i interaktion med hinanden. Lige fra at hilse på barnet og barnets forældre om morgenen, til vi siger farvel til barn og forældre om eftermiddagen.

I vuggestuen sætter personalet ord på handlinger og følelser.

Eksempel ”Av der slog du dig, det gjorde ondt. Kom nu puster jeg på det”. Pædagogen siger ordene efterfulgt af handling. Pædagogen viser med ansigtsudtryk og gestik, at barnet er forstået, at der er ord for det skete og at der er hjælp at hente. På et tidspunkt kan barnet selv give udtryk for smerte og behov for trøst – så simple og så betydningsfulde er **alle** de interaktioner, der er mellem børn og voksne **hver gang**. Et barn, der ikke mødes på den måde, udvikler ikke samme forståelse for følelser og dermed, at der er ord for følelser og barnet får heller ikke en forståelse af, at der er hjælp at hente.

Derfor er det så vigtigt, at alle børn mødes af anerkendende og forstående voksne, der hjælper med ord og handling – selv i en travl hverdag.

I det danske paradigme tror vi på, at det talte ord og sprogforsståelsen kommer gennem interaktion i hverdagen. Vi tror ikke på isoleret sproglig træning med mindre det handler om virkelige alvorlige fonologiske vanskeligheder.

Derfor er alle aktiviteter i hverdagen sproglig træning i meningsfulde sammenhænge. Når vi spørger ind til barnets weekend, handler det ikke om weekendens indhold. Det handler om at tjekke barnets hukommelse, ordforråd, evne til at sætte oplevelserne i de rigtige sekvenser, få en meningsgivende sammenhæng frem for tilhøreren, om barnet kan forstå spørgsmålet. Hvis ikke barnet formår ovenstående, må pædagogen justere sin tilgang ud fra barnets udviklingsniveau.

God kommunikation handler om nærvær hos begge parter, om pædagogens evne til at tune ind på barnet og sikre nærvær, her kan fysisk kontakt være nødvendig, hvis barnet har nogle udfordringer. Der skal etableres øjenkontakt, så pædagogen sikrer "det fælles tredje".

Pædagoger og forældre skal være opmærksomme på, at nogle børn sender svage kommunikative signaler, andre børn sender stærke signaler – de skal nok blive hørt og talt med. Vores fælles ansvar ligger primært hos de børn, som nemt opgiver eller bliver overset – de stille børn.

I den pædagogiske praksis bruges mange værktøjer:

- Vi taler sammen ved frokostbordet om mad, oplevelser, den tur vi var på. eller hvad der skete på legepladsen. Det er pædagogens ansvar, at alle børn kommer til orde og bliver respekteret og hørt
- Vi læser for børnene i store grupper til frugt i børnehaven
- Vi har dialogisk læsning i mindre gruppe i både vuggestue og børnehave
- Vi sætter ord på følelser, uanset følelsens karakter
- Vi øver børnene i at se, hvordan deres ord og handlinger påvirker andre børn "Hov se, han blev ked af det, da vi sagde sådan...."
- Vi understøtter nydsgerrighed ved at tale om det, som børnene er optagede af
- Vi understøtter legerelationer, som beskrevet under leg i afsnit under **Børns leg**

Arbejdet med Kommunikation og sprog fremadrettet

Nedenfor skal I reflektere over, hvilken udvikling I ønsker at skabe rammerne for fremadrettet, og hvilke tegn/pejlemærker, der kan indikere, at I er på rette vej.

Hvilke tegn/pejlemærker ønsker vi at se?

Vi vil gerne se, at alle børn afpasset efter alder og funktionsniveau bruger kommunikation i samværet med andre børn

Vi vil gerne se, at alle børn afpasset efter alder og funktionsniveau bruger kommunikation i samværet med pædagogerne

Vi vil gerne se, at børn går til pædagogerne med tillid om at blive hørt og forstået

Vi vil gerne se, at børnene er aktivt deltagende sprogligt i de aktiviteter, som vi tilbyder dem

Vi vil gerne se, at børnene har respekt for hinandens forskellige udtryksformer

Vi vil gerne se, at børnene kan udtrykke følelser og behov både overfor børn og overfor pædagogerne

Vi vil gerne se, at forældrene henvender sig til pædagoger – og eller ledelse, hvis de oplaver, at deres børn ikke bliver hørt og set.

KROP, SANSER OG BEVÆGELSE

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Børnene skal inviteres til at få mange forskellige kropslige erfaringer i et læringsmiljø, hvor bevægelsesglæde, kreativitet og leg er nøglebegreber, og hvor det pædagogiske personale motiverer børnene til at bevæge sig ved at vise glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortlørlige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Refleksion over sammenhæng til Baunegårdens læringsmiljø

Nedenfor skal I beskrive, hvordan jeres pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes muligheder for at få erfaringer med krop og sanser, som stimulerer deres bevægelsesglæde via både børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter. Hav også opmærksomhed på de pædagogiske hverdagsaktiviteter og legen.

I Baunegården er aktivt udeliv på legepladsen, I nærområdet og i skov, på strand og på gåture med henblik på trafiktræning en selvfølgelig del af hverdagen. Alle børn er udendørs stort set hver dag. Ved undtagelser fra dette, er der altid en forklaring, som tager udgangspunkt i enten vejrlig eller barnets ressourcer.

De fleste børn bevæger sig, fordi de ikke kan lade være, børn udforsker almindeligvis deres krops formåen og giver sig selv udfordringer, som de øver sig I at mestre. Dagtilbud og forældre skal selvfølgelig stille et miljø til rådighed, som imødekommer denne bevægelsesglæde. Børnene skal kunne klatre, gynges, rutsje, gå op og ned af kuperet underlag. De skal have adgang til sand, vand og jord og de voksne omkring dem, skal give børnene mulighed for at eksperimentere og blive våde, beskidte

Når bevægelse ikke kommer af sig selv, eller barnet ikke opsøger udfordringer, skal vi undre os og forsøge at afdække, hvad der er på spil for netop det barn. Vi skal altid undersøge baggrunden for den manglende lyst: er der fysiske eller sensoriske begrænsninger, er barnet angst eller utrygt, eller handler det om et barn, der ikke har

fået stimule ret sin fysik fra fødslen. Denne afdækning er vigtig i forhold til at sætte ind med den rette intervention. Det skal vi altid gøre, for ikke at skade barnets udvikling med en forkert intervention. Pædagoger og forældre skal understøtte barnet i selvhjulpenhed afpasset efter alder. Børnehavebørnene kan selv tage overtøj og sko på inden tur på legepladsen. Vuggestuebarnet øver sig i det med hjælp fra opmærksomme pædagoger. Ved skolestart skal barnet være helt selvhjulpen ved påklædning, det er surt at være den sidste på legearealet i frikvarteret, fordi man ikke har lært relevant påklædning. Det lille barn skal vises, hvilket tøj der er passende til årstiden, der bruges sproget og barnet får ord og begreber for beklædningsgenstande, vejrlig og årstider. Det kommende skolebarn kan selv træffe relevant beslutning om påklædning ved at kigge på vejret og mærke på egen krop, om barnet har valgt den rigtige beklædning. Husk på Connie Nissens ord om, at vi voksne ikke skal gøre noget, som barnet selv kan. Det kaldes tillært hjælpeløshed og det ønsker vi ikke for vores børn.

Og hvad gør vi så for at styrke motorikken og sanserne.

Vi har Løbefod på legepladsen hver mandag i børnehaven med relevante motoriske lege. I vuggestuen har stuerne en ugentlig motorik dag enten i børnehavens rytmiklokale eller på egen stue.

I vuggestuen bruges fagter eller bevægelse til næsten alle sange.

alle børn vurderes motorisk i vuggestuen og igen i børnehaven. Denne vurdering er ikke et fuldstændigt billede af barnets motoriske formåen. Pædagogerne har både gennem deres uddannelse og gennem deres erfaring med rigtig mange børn i gennem årene udtalt erfaring med at spotte både grov- og finmotoriske vanskeligheder hos det enkelte barn.

der iværksættes både individuelle motorikforløb sammen med nogle venner, eller mere generel motorisk træning for alle. vedr. Fin motorik, så klipper og tegner børn og personale dagligt i frie aktiviteter og den målrettede kreative aktivitet, der er i løbet af en uge. Vi har de sidste år også syet med børnene, det er en fin håndmotorisk øvelse, der også viser noget om øje-håndkoordination, evne til at planlægge og gennemføre og om uholdenhed.

nogle af de børn, som går i vores kompetencecenter pladser, har store motoriske udfordringer, flere af dem er også udfordret på de sensoriske områder. Pædagoger planlægger særlige forløb for disse børn i samarbejde med forældrene. Vi samarbejder også med ergo- og fysioterapeuter fra Børneterapien.

6 pædagoger har gennemført den kommunale motorik uddannelse i løbet af 2018 og 2019. Der er en forventning hos både ledelse og prædatorer, at dette vil betyde en endnu målrettet indsats overfor de børn, som har brug for det. Og alle børn får gavn af, at personalet bliver dygtigere. De 6 pædagoger kommer fra Baunegårdens 6 stuer, så alle stuer får indsigt i uddannelsens budskaber.

Ud over det har vi en pædagog, som har gennemgået en 5 ugers motorikuddannelse i 2013. Denne pædagog giver vejledning og hjælp til alle stuer, hvis stuerne ønsker det.

Vi har i flere år haft cykelkampagne i børnehaven for at motivere børn til at gå, cykle, løbe på løbehjul eller på anden måde bevæge sig for at komme i børnehaven, det har været en succes og mange forældre har heldigvis bakket op om tiltaget. I vuggestuen opfordrer pædagogerne forældre til at lade barnet gå ind i vuggestuen i stedet for at blive båret.

Arbejdet med Krop, sanser og bevægelse fremadrettet

Nedenfor skal I reflektere over, hvilken udvikling I ønsker at skabe rammerne for fremadrettet, og hvilke tegn/pejlemærker, der kan indikere, at I er på rette vej.

Hvilke tegn/pejlemærker ønsker vi at se?

Det første mål vil være, at børn fra Baunegården er motorisk alderssvarende ved skolestart

Der vil altid være børn, hvor dette mål ikke er relevant af forskellige årsager f.eks. fysiske handicaps eller andre vanskeligheder, der gør, at barnet har nogle motoriske eller sensoriske begrænsninger. Det fagligt opnåelige vil være, at pædagogerne kan fortælle skolen om det og give gode ideer videre til skolen i forhold til, hvordan barnet understøttes bedst. Det er vi ikke helt i mål med endnu, men det er et stort ønske hos os.

Vi vil gerne have et tættere samarbejde med Børneterapien, så vi kan understøtte børn i kompetencecenteret endnu mere i deres motoriske og sensoriske udvikling.

I vuggestuen vil vi i 2019/2020 arbejde med pjecen Så lad dog barnet, for at gøre børnene mere motorisk selvhjulpne. Vi vil tale med forældre igen om vigtigheden af god motorik og om, at børn skal bevæge sig. De skal sidde på armstøtten og ønsker os et tættere samarbejde med Sundhedsplejen om vejledning i motorik til forældre, inden barnet starter i vuggestue.

NATUR, UDELIV OG SCIENCE

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur. Det pædagogiske personale skal opmuntre børnene til at foretage egne undersøgelser samt støtte og guide dem i at turde øve sig igen og igen for derved at opbygge en grundlæggende tillid

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Natur, udeliv og science

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, Udeliv og Science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Refleksion over sammenhæng til Baunegårdens læringsmiljø

Nedenfor skal I beskrive, hvordan jeres pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes muligheder for at få erfaringer med natur og science, som stimulerer deres nysgerrighed og lyst til at udforske via både børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter. Hav også opmærksomhed på de pædagogiske hverdagsaktiviteter og legen.

Udeliv og Natur:

Som beskrevet under Krop og Bevægelse lever vi et aktivt udeliv i både vuggestue og børnehave. De to dejlige legepladser indbyder til leg og interesse for den nære natur. Vandpytter udforskes grundigt i vuggestue, vandleg er en naturlig del af sommerlivet i børnehaven.

I børnehaven har vi et stykke uberørt legeplads i Lilleskoven, hvor vi ikke har legeredskaber. Her ligger en gammel træstamme, som stille og roligt formulder. Vi kan stille undrenede spørgsmål om, hvorfor gør den mon det ?

Et år havde vi mange "dræbersnegle" i Lilleskoven, det udforskede børnene sammen med personalet. Vi har bøger om småkravl og fugle, vi søger på nettet, når vi støder ind i noget, personalet ikke kan svare på, f.eks. er denne plante giftig ?

I vuggestuen fodres fuglene, så børnene kan stå ved de lave vinduer og se ud på fuglene, som uforstyrret tager for sig af retterne.

Nogle konkrete tiltag:

Vi taler om årstiderne og i den forbindelse også om relevant påklædning. Vi undrer os i vuggestuen over sneen, at vandet i vandpytterne fryser til is om vinteren.

Vi oplever elemneterne rasen ved tordenvejrs og fortæller om vejrfænomener tilpasset børnenes alder. Særligt tordenvejr udgør en stor udfordring for de barn, som går på vores KC pladser, de kan blive ramt af stor angst, hvis vi taler for meget om, at lyn kan slå ned i noget (træer, huse, høje master). Det betyder, at vi altid skal tilpasse vores forklaringer til den børnegruppe, vi aktuelt sidder med.

Vi kan have forskellige temaer, der er årstidsbestemte f.eks. Blomstens dag, hvor vi planter i både vuggestue og børnehave.

Der kan være tema om husdyr og livet på landet i forbindelse med den årlige bondegårdstur, som ligger i slutningen af maj

Vuggestuen har flere gange haft Fisketema, hvor fisk indkøbes og dissikeres (og spises). Der ses film om fisk og der produceres fisk i kreative aktiviteter

I børnehaven har vi et samarbejde i disse år med flere forældre om slagting af dyr (høns og en råbuk). Vi laver efterfølgende spændende mad af dyrene. Vi beder forældrene om at tilkendegive, om deres børn må overvære slagting og/eller udskæring af dyrene.

I forbindelse med temaer er det naturligt at tale med børnene om, hvor dyrene lever og hvad de spiser.

Vi deltager i Haver til Maver med en gruppe børn, her lærer børnene om jordbehandling, plantning og høst af produkterne – det kan nemlig også spises.

Kort sagt fra jord til bord:

Vi understøtter børnenes naturlige nysgerrighed og lærer dem, hvordan man får svar på det, hverken børn eller voksne ved.

Vi introducerer dem til, hvor maden kommer og hvordan den kan tilberedes.

Baunegårdens køkken er et produktionskøkken, hvor børnene ikke må komme. Heldigvis har vi som 1980'ers institution køkken på alle børnehavestuer, hvor vi sammen med børnene kan lave mad eller f.eks. hyldeblomstsaft eller æblemost (se under forældresamarbejde om høst af æbler i forældres have). I LEGEGÅRDEN er der også et dejligt køkken, hvor bl.a. maden fra det omtalte "slagteprojekt" tilberedes sammen med børnene. Der er Madgruppe hver onsdag som en aktivitet i et af de differentierede fællesskaber.

Bæredygtighed:

Vi rydder selvfølgelig op efter os, både indendørs og udendørs. Når Gentofte kommunes affaldssorteringsprogram bliver indfaset efter 1. august 2019 vil det være en helt naturlig indledning til tale med børnene om, hvorfor vi affaldssorterer og hvad det betyder for naturen. Vores børn ved godt, at affald ikke smides på gaden, de ved godt, at man ikke skal brække grene af træer og at vi alle sammen skal passe på alt levende også edderkopper og snegle. EKS. Et barn i vuggestuen var helt fascineret af snegle, han tog varsomt om sneglehuset og sad helt stille med sneglen, som så var så venlig at komme ud af sit hus, så drengen stolt kunne vise den til pædagogerne. Vi slår ikke krybdyr ihjel og vi skrider ind over for kolleger, der viser angst ved f.eks. edderkopper. Man kan ikke gøre for, at man er bange for mus og edderkopper – så skal man bare holde sig væk og lave noget andet, mens der kigges f.eks. på edderkopper.

Science:

Tal, bogstaver, naturfænomener, vægt, størrelser, temperatur og digitale muligheder er spændende begreber, som børnene opdager og stifter bekendtskab med fra fødslen. Liv og død, religion er for nogle børns vedkommende emner, de begynder at tumle med den sidste tid i børnehaven. EKS. Den ene seksårige til den anden: *"tror du på Gud, for det gør jeg" ? "Min mor hedder Daisy, det slutter med Y, selv om man sku' tro, at det slutter med I"*

Det fortæller os rigtig meget om, hvad børn er optaget af og hvilket avanceret refleksionsniveau, de har ved slutningen af børnehvealderen.

De fleste børn har en naturlig nysgerrighed og stiller spørgsmål til alt mellem himmel og jord.

Vores grundtanke om Læringsmiljø er, at viden leges ind i børnene og at vi skal understøtte deres ønsker, samtidig med at vi tilføjer ny viden, som de så selv bearbejder i leg og samtaler med andre.

På hjemmesiden kan man se vores Læringstrekant, som er inspireret af Berit Bae og Manturana.

Vi har en stor opgave i forhold til de børn, som ikke af sig selv opsøger ny viden eller udviser nysgerrighed

Arbejdet med Natur, udeliv og science fremadrettet

Nedenfor skal I reflektere over, hvilken udvikling I ønsker at skabe rammerne for fremadrettet, og hvilke tegn/pejlemærker, der kan indikere, at I er på rette vej.

Hvilke tegn/pejlemærker ønsker vi at se?

Nysgerrige børn, der bliver med med at spørge, indtil de har fået en forklaring, som de kan forstå

Og hvad mer ?

ØVRIGE ELEMENTER

DET FYSISKE, PSYKISKE OG ÆSTETISKE BØRNEMILJØ

Begrebet børnemiljø er et samlende begreb for det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet, hvor det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø skal forstås bredt.

Børnemiljøet i dagtilbuddet skal vurderes i et børneperspektiv. Det indebærer, at børnemiljøet skal vurderes med børnenes øjne, ligesom børnenes oplevelser skal inddrages i vurderingen af børnemiljøet afhængigt af børnenes alder og modenhed.

Der lægges vægt på, at børnene inddrages i forbindelse med forhold, der vedrører dem selv, jf. FN's Børnekonventions artikel 12 om barnets ret til at give udtryk for sin mening og krav på, at denne mening respekteres.

Fysisk børnemiljø

Det fysiske børnemiljø kan eksempelvis omhandle støjniveau, indeklima, plads til fysisk udfoldelse og stille aktiviteter, hygiejneforhold, lysforhold, garderobe, legeplads og udearealer, stueres indretning og størrelse mv.

Reflektér - tag udgangspunkt i jeres daglige praksis og kom gerne med konkrete eksempler. Skriv refleksionerne i tekstboksen.

I kan f.eks. reflektere over følgende:

- Jeres arbejde med det fysiske børnemiljø og jeres faglige overvejelser i den forbindelse.
- Hvordan I arbejder med at vurdere børnemiljøet i et børneperspektiv.

Det gode børnemiljø:

Plads til at udfolde sig, ro til at fordybe sig, tilgængelige voksne, anerkendelse, at blive set-hørt og forstået, få hjælp og trøst, når det er nødvendigt, få mulighed for at gøre noget på egen hånd, tro på at de voksne er der for mig er nogle af de forudsætninger, der skal være på plads, for at børn kan trives og udvikle sig.

Baunegården er fra en tid, hvor der ikke var så meget opmærksomhed på mulighederne for at dele børnegrupperne op i mindre fællesskaber, så vi er udfordrede på de fysiske rammer indendørs. Udendørs har vi rigtig god plads og gode legepladser i både vuggestue og børnehave. Det kan bl.a. aflæses i antallet af konflikter – jo mere plads, jo færre konflikter.

Muligheden for at bruge LEGEGÅRDEN om formiddagen for børnehaven, giver mere plads på Springbanen. Der kan være personalemæssige og logistiske udfordringer i forbindelse med at komme afsted hver dag, det løses de allerfleste dage og alle børn nyder godt af, at der er plads både i LEGEGÅRDEN og på Springbanen. Vuggestuen udnytter sine kvadratmeter optimalt, ved også at indrage fællesrummet i hverdagen. Børnene deles meget op om formiddagen, så nogen kan være inde, enten fordi de er små og legepladsen er uoverskuelig, eller fordi der tilbydes en udviklende aktivitet indendøre.

Psykisk børnemiljø

Det psykiske børnemiljø kan fx omhandle samspillet mellem børn og voksne, herunder om samspillet er kendetegnet ved gensidig respekt og tolerance, børnenes indbyrdes samspil, herunder om børnene i deres sprog og handlinger indbyrdes respekterer hinanden, om der blandt børn og personale er plads til og accept af menneskers forskellighed, om der finder mobning sted blandt børnene, mv.

Reflektér - tag udgangspunkt i jeres daglige praksis og kom gerne med konkrete eksempler. Skriv refleksionerne i tekstboksen.

I kan f.eks. reflektere over følgende:

- Jeres arbejde med det psykiske børnemiljø og jeres faglige overvejelser i den forbindelse.
- Hvordan I arbejder med at vurdere børnemiljøet i et børneperspektiv.

Anerkendelse og inklusion er et menneskesyn og ikke en metode. Anerkendelse er karakteriseret ved gensidig respekt og en ligeværdighed imellem mennesker uanset

alder, køn, race, religion etc. Det betyder også, at vi er meget bevidste om vores tilgang til børnene og opmærksomme både på eget sprogbrug og andres, på børns og voksne måde at tale **med og om** hinanden. Det kommunale fokus på Fri for Mobberi understøtter dette. Vi accepterer ikke drilleri for alvor, men der må gerne være en munter tone mellem de voksne og mellem børn og voksne. Det er vigtigt at lære børn i den danske kultur, at "for sjov" er en måde at være sammen på. Der arbejdes med at kende egne grænser, hvad vil jeg være med til og respekt for andres grænser "jeg stopper, når den anden beder om det". Det gør vi helt lavpraktisk ved at lære børnene, at STOP fra et andet barn betyder, at du skal stoppe.

Vi tror på, at vores inkluderende tilbud er en gave til alle børn, da børnene tidligt i deres liv møder forskellighed og lærer at respektere andre, som ikke nødvendigvis gør det samme, som de selv ville gøre, eller oplever verden på samme måde, som de selv gør. Vi får tilbagemelding fra flere Folkeskoler, at børn der kommer fra Baunegården opfører sig ordentligt og respektfuldt overfor andre mennesker. Så synes vi, at vi er lykkedes med de tiltag, vi har omkring ligeværdighed og godt psysisk børnemiljø.

Æstetisk børnemiljø

Det æstetiske børnemiljø kan fx omhandle, hvorvidt stuerne indretning og udsmykning virker stimulerende og inspirerende på børnene, samt hvorvidt omgivelserne indenfor og udenfor er udformet på en måde, som fremmer børnenes lyst til at bevæge og udfolde sig, fordybe sig, have stille lege mv.

Reflektér - tag udgangspunkt i jeres daglige praksis og kom gerne med konkrete eksempler. Skriv refleksionerne i tekstboksen.

I kan f.eks. reflektere over følgende:

- *Jeres arbejde med det æstetiske børnemiljø og jeres faglige overvejelser i den forbindelse.*
- *Hvordan I arbejder med at vurdere børnemiljøet i et børneperspektiv.*

NOGET OM VISUEL STØJ OG INDRETNING.

I Baunegården har vi gennem de sidste 10-12 år arbejdet med indretning, både med hensyn til stuerne inddeling i legezoner og minimering af visuel støj, samtidig med at rummene skal fremstå indbydende og afspejle de emner og ting, som børnene er optagede af.

Vi har deltaget i projektet "Rum i Rum" for flere år siden og vi har gennem årene investeret i mobile og flytbare møbler. Da vi fik ny belysning i 2013, fik vi god grundbelysning (lys i loftet) samtidig med, at der er belysning over bordene, så der kan skabes fokus på det, der foregår ved bordene. Vi havde besøg af en konsulent fra "Rum i Rum" i børnehaven på et tidspunkt, som bemærkede, at det lokale med dæmpet loftsllys og lys

på alle bordene var mere roligt end det lokale, hvor der var skruet højt op for loftsbelysningen. Ulempen ved den måde at skabe Rum i Rum med lys over bordene er, at møbleringen bliver ufleksibel.

Rummene skal selvfølgelig afspejle børnene interesser og kreativitet. Det kan gøres ved, at der er steder "hvor øjet kan hvile" – altså et stykke væg uden udsmykning og steder, hvor børnenes ting er hængt op. Det er No Go at hænge ting op i lamperne, da det forstyrrer rigtig mange børn, at ting hænger og dingler foran dem f.eks. under måltiderne. Det er nemt at glemme alle principperne for god indretning uden for meget visuel støj, så vi må huske hinanden på det.

Der er billeder på alle kasser og skuffer med legetøj, så børnene nemt kan orientere sig (og nemt rydde op). For de børn, som ikke altid får ideer til en leg, kan billeder på lege-kasserne være en inspiration til leg.

Rum i Rum med tydelige legezoner gør det lettere for børnene at lege uforstyrret f.eks. med togbane eller biltæpper, en tydelig dukkekrog inviterer til rollelege og et læsehjørne inviterer til forbybelse i bøger enten alene eller sammen med en ven/flere venner.

I børnehaven kan et "te-og brød bord" gøre det lettere at starte dagen, et tegnebord og et Legobord giver inspiration til en god start på dagen for de børn, som har vanskeligt ved at sige farvel til forældrene.

I vuggestuen er tilgængelige voksne et must fra morgenstunden og en kasse med legetøj, et bord med puskespil eller noget mekanisk legetøj kan gøre overgangen fra far/mor til vuggestue noget nemmere.

Udendørs inviterer begge legepladser til fysisk udfoldelse med bakker, gynger, noget at klatre i og noget at balancere på. Vi holder Blomstens dag og får fin beplantning, som børnene selv har haft med. Der er træer og buske, så børnene kan lege uforstyrret i hulelignende bevoksninger. For et par år siden afskærmede vi gyngerne i børnehaven fra resten af legepladsen, der blev plantet stedsegrønt og lavendler, så der er noget for både øjne og lugtesans.

SAMSPIL OG RELATIONER

I dagtilbud indgår barnet i et fællesskab med andre børn og voksne, som er fælles om at skabe det sociale rum, som de enkelte børn lærer og udvikler sig igennem. Sammen med det pædagogiske personale har de andre børn betydning for, hvilke erfaringer det enkelte barn gør sig, når det er i dagtilbuddet.

Reflektér - tag udgangspunkt i jeres daglige praksis og kom gerne med konkrete eksempler. Skriv refleksionerne i tekstboksen.

Hvad kendetegner de situationer, hvor vi oplever et nærvær mellem os og børnene, og vi er fordybede sammen?

- Hvad skal der til, for at nærvær og fordybelse opstår?
- Hvad kan vi gøre for at få mere af det?

Hvornår oplever vi, at vi ikke er tilgængelige for børnene og ikke har mulighed for at reagere på deres behov?

- Hvad kendetegner de situationer, og hvad kan vi gøre anderledes for at ændre på dem?

Hvordan kommunikerer vi med børnene, både kropsligt og sprogligt, i forskellige situationer?

- *Hvad oplever vi, er en god kommunikation mellem os og børnene?*
- *Har vi fokus på at spørge ind til børnenes oplevelse med åbne spørgsmål som:
"Kan du fortælle mig, hvad der skete?"
"Hvordan kan vi løse det sammen?"
"Hvilke andre ideer kan du komme i tanke om?"*

Hvordan kan vi understøtte det enkelte barns trygge tilknytning gennem det pædagogiske arbejde med hele børnegruppen?

Nærvær og fordybelse har de nemmeste betingelser, når personale og børn har mulighed for at være i mindre/små fællesskaber i løbet af dagen. Der opstår et større nærvær mellem børn og personale, når der er få sammen, så 1 voksen og 5-6 børn giver bedre mulighed for fordybelse og samtale, end 3 til 4 voksne og 20-22 børn.

I løbet af en hverdag i Baunegården er der en vekselvirkning mellem de store og de små fællesskaber. Det er en pædagogisk opgave for personalet at give deltagelsesmuligheder for alle børn i alle hverdagens situationer, så samlinger, spisning, eftermiddagsmåltid og alle andre fælles aktiviteter må løbende justeres efter den aktuelle børnegruppe.

Et eksempel fra vuggestuen: en stue sad altid ved flere borde til frokost, en lille dreng med autisme diagnose kom ind på stuen og han havde den bedste spisesituation, hvis alle børn sad ved samme bord. Det gjorde stuen i den periode, han gik på stuen.

Et eksempel fra børnehaven: en børnegruppe var meget urolig ved samling, stuen indførte nogle fysiske aktiviteter i samlingen (f.eks. hoppe det antal år man er), så kunne børnene deltage i samlingen.

I vuggestuen prioriterer personalet at være i øjenhøjde med børnene, dvs. at personalet sidder meget på gulvet og er tilgængelige for børnene, der kan gå til og fra mellem legetøjet og det pædagogiske personale. I børnehaven foregår mange aktiviteter ved bordene og personalet placerer sig ved et bord sammen med børnene, det gælder både i de planlagte aktiviteter og i de aktiviteter, som børnene selv vælger.

I vuggestuen har personalet en tydelig omsorgsrolle som igangsætter af aktiviteter, som "hjælper" og som "trøster", når noget ikke vil, som barnet vil. I børnehaven er omsorgsrollen ikke så tydelig, her skal personalet i højere grad sætte rammer op for børnenes leg med hinanden, så omsorgen får en anden dimension – det er ikke en mindre betydningsfuld rolle, den er mere usynlig for det utrænede øje.

Og hvad kan så forhindre, at personalet gør det, som de alle gerne vil og kender betydningen af:

- Praktiske opgaver (borddækning, afrydning, feje, - her kan børnene i børnehaven deltage, det er begrænset i vuggestuen)
- Forældresamtaler, både de planlagte og ad hoc samtalerne hen over hovedet på alle børn ved aflevering og afhentning
- Diverse møder omkring børn
- Tasteopgaver (KIB, srogvurderinger, motorikvurderinger, diverse ansøgninger til PPR, visitationsudvalg, skolevisitation) og andet skrivearbejde
- Forberedelse af materialer (til Skolebørnsgruppe og til de andre grupper på tværs i børnehaven) Planlægning af fælles temaer i vuggestuen
- Koordinering ved pludselig opstået sygdom (fordeling af personale)

Pædagogisk arbejde af høj kvalitet med meningsfuldt samvær mellem børn og voksne kræver planlægning, så der går også tid hver uge med, at personalet taler sammen om børnenes udvikling – de næste gode skridt – pædagogisk sparring med ledelse og med hinanden – evaluering og justering af praksis og alt det andet, som opstår i samvær mellem mennesker.

EVALUERING

Evaluering af pædagogisk praksis handler om løbende og systematisk at evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse. En systematisk evaluering af pædagogisk praksis styrker kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø og sikrer, at det hele tiden er justeret og tilpasset den aktuelle børnegruppes behov.

Reflektér - tag udgangspunkt i jeres daglige praksis og kom gerne med konkrete eksempler. Skriv refleksionerne i tekstboksen.

Hvordan undersøger og evaluerer vi det pædagogiske læringsmiljø i sammenhæng med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

- Har vi fastsat et fokus eller formål med vores løbende evaluering af det pædagogiske læringsmiljø?
- Hvor står vi stærkt/svagt?
- Hvordan oplever vi, at vi fagligt set er klædt på til at evaluere og undersøge?

Hvordan sikrer vi, at vores evalueringer har fokus på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse frem for blot på aktiviteterne eller blot på børnenes læring?

Hvad gør vi for at sikre, at vores løbende evaluering er systematisk?

- Hvordan definerer vi "systematisk"?

Hvordan sikrer vi, at vi anvender den viden, vi får fra vores evaluering, til at justere vores pædagogiske læringsmiljø?

- Hvornår har en konkret evaluering senest givet ny indsigt i børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse, der har ført til en ændring i vores praksis?

Vi evaluerer på stuemøder.

Vi har gennem årene forsøgt os med flere evalueringsmodeller uden at finde en, der passer til vores praksis.

I vuggestuen evalueres systematisk efter hver fælles aktivitet og i forbindelse med forældrearrangementer og traditioner, efter en 4H model, som vi udviklede for flere år siden.

Vi er bevidste om, at den daglige evaluering foregår løbende hen over hele dagen.

Ledelsen i Baunegården har besluttet, at souschefen i forbindelse med implementering af den styrkede læreplan og de faglige fyrtårne skal tage diplommodul i evaluering for at styrke vores evalueringskultur.

Implementeringen af KIB giver både personale og forældre mulighed for at reflektere over indsatsen i Baunegården og sammenhængen mellem pædagogiske aktiviteter og hverdagsliv og børnenes trivsel, dannelse og læring.

INDDRAGELSE OG SAMARBEJDE

Arbejdet i forældrebestyrelsen skal tilrettelægges lokalt og på en måde, så det giver mening i dagligdagen for både forældrebestyrelsen og det pædagogiske personale. Som led i dette arbejde vil forældrebestyrelsen skulle inddrages i, hvordan ressourcer i lokalsamfundet vil kunne bringes i spil med henblik på at skabe trygge og pædagogiske læringsmiljøer for børn i dagtilbud.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan.

Beskriv kort, hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen.

Forældrebestyrelsen har læst første udkast til ny læreplan og har haft mulighed for at kommentere. Forældrebestyrelsen præsenteres for det seneste udkast i februar 2020, så læreplanen kan behandles på førstkommende møde i forældrebestyrelsen. Forældrebestyrelsen har udarbejdet "Vision for forældresamarbejde i Baunegården". Forældrebestyrelsen bakker op om samarbejdet med Det Grå Guld. Forældrebestyrelsen arrangerer en årlig arbejdsdag hvert forår en lørdag eller en søndag, hvor forældre og børn sammen med bestyrelsen og leder laver forefaldende praktiske opgaver i hele Baunegården. Forældrebestyrelsen forestår fotografering af børn i weekenden og et medlem af forældrebestyrelsen har kontakten til den fotograf, som tager både gruppebilleder og portrætfoto.

Inddragelse af lokalsamfundet

Som led i arbejdet med den pædagogiske læreplan skal dagtilbuddet overveje, hvordan lokalsamfundet i form af fx biblioteker, museer, idrætstilbud og -faciliteter, plejehjem, erhvervsliv mv. kan inddrages med henblik på at styrke dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljø.

Beskriv kort, hvordan lokalsamfundet inddrages som en ressource med henblik på at skabe trygge og pædagogiske læringsmiljøer for børnene.

Det grå guld:

Børnehavebørnene optræder 2 gange årlig for den lokale pensionistklub i DAB's lokaler. Det er til gensidig fornøjelse for både unge og gamle.

Baunegårdens børnehave har fast én gang ugentligt en sang session og vi indspiller en CD hvert andet år.

Besøg på Gentofte skole:

Børnehaven besøger jævnligt legepladsen på Gentofte skole. Det har vi gjort i mange år og nu er det i tråd med visionen om "at alle børn skal have mødt en skole". Børn og personaler hilser også på "ganle" børn til gensidig glæde for både nuværende og forhenværende "Baunegårds børn".

Bedstemorordning:

Den tidligere Kirsebærgården var tilknyttet Bedstemor ordningen og den ordning er fortsat efter sammenlægningen.

Biblioteksbesøg/kulturpakker:

Både vuggestue og børnehave bruger de kulturelle tilbud, som udbydes gennem biblioteker og kulturpakker. Det er gode tilbud, som vi gerne vil bakke op om.

I vuggestuen er der særlig begejstring for Cille og Palle med jazz for små børn

UDVIKLINGSPLANER

Tag stilling til inden for hvilke områder I har behov for udvikling og tag stilling til hvilke områder I vil fokusere særligt på. Overvej de fire nedenstående tiltag og beslut det næste skridt.

INDHENTE OG FORANKRE NYE PERSPEKTIVER I PRAKSIS?

IGANGSÆTTE KONKRETE TILTAG?

INDDRAGE MERE VIDEN UDEFRA?

INDSAMLE MERE INFORMATION OM EGEN PRAKSIS?

Når I har besluttet jeres næste skridt, kan I lave en eller flere udviklingsplaner, der beskriver hvordan I vil styrke de dele af jeres pædagogiske praksis, hvor I har vurderet, at der er behov for udvikling.